

Навчання мові спеціальності в умовах інформатизації освіти

Основною метою навчання російській мові як іноземної в технічних вузах є формування навиків спілкування в навчально-професійній сфері, оволодіння необхідним термінологічним мінімумом, семантико-синтаксичними конструкціями спеціальних текстів.

Заслуговують на увагу ідеї вироблення у студентів умінь, що є базовими для розвитку навчально-пізнавальної діяльності. А саме: уміння дати визначення, конспектувати текст, описати виконану лабораторну роботу, знаходити та переробляти основну інформацію наукових текстів та інше, які необхідні на заняттях зі спеціальних дисциплін. Все це сприяє інтенсифікації мисленнєвої діяльності, активізується мотивація до навчання.

З урахуванням вищевикладеного авторами відбиралися і склалися тексти для створеного на кафедрі української та російської мов ОНПУ навчального посібника з наукового стилю мовлення для студентів 1-2 курсів спеціальностей «Фізика і астрономія» і «Атомна енергетика».

Навчальний посібник розроблявся в тісній співпраці з провідними викладачами профільюючих кафедр Інституту енергетики та комп'ютерно-інтегрованих систем управління, що гарантує відповідність текстового матеріалу змісту навчальних дисциплін, їх професійну активність, наукову інформативність, проблемність і доступність.

У посібник ввійшли неадаптовані спеціальні та науково-популярні тексти.

Перша частина посібника забезпечує навчальний процес в обсязі 48 годин, та включає 6 тематичних блоків (для 1 курсу):

- з історії розвитку ядерної енергетики;
- склад і заряд атомного ядра, масове і зарядове числа;
- енергія зв'язку атома;
- ланцюгові реакції поділу;
- поняття про ядерну енергетику.

Друга частина посібника забезпечує 58 годин і включає 4 тематичні блоки (для 2 курсу):

- світове енерговиробництво та атомна енергетика;
- атомні електростанції;
- ядерний реактор;
- забезпечення безпеки в атомній енергетиці.

Всі теми побудовані за єдиним планом, містять завдання і вправи одного типу: вправи перед текстом, навчальні тексти і вправи після тексту. Посібник включає в себе також «Ключі» та «Словник».

Робота з текстом розпочинається лексико-граматичними завданнями, спрямованими на активізацію нової лексики (підбір антонімів, узгодження

прикметників з іменниками, утворення віддієслівних іменників, заміна активної форми дієслова на пасивну і т.п.)

Етап закріплення лексичного матеріалу має на меті виробити вміння вживати нову лексику в реченні, закінчених висловлюваннях (вживання відповідних за змістом прикметників (дієслів) в потрібній формі, заміна дієприкметникових зворотів, конструкцією зі словом «який» і т.п.).

Завдання до тексту розвивають у студентів навички та вміння смислового аналізу тексту на рівні абзацу та всього тексту в цілому (визначення теми тексту, його можливого змісту за назвою тексту; визначення меж смислових частин тексту; виділення в тексті вступної, основної, заключної частини; пошук інформативного центру абзацу; формулювання смислового питання до абзацу).

На основі виконаної роботи студентам пропонуються завдання на скорочення тексту (відповіді на питання до кожного абзацу тексту; формулювання називного плану і тез; складання конспекту).

Вправи, спрямовані на відтворення прочитаного (переказ та інші види робіт), сприяють формуванню умінь будувати монологічне висловлювання, передавати зміст тексту, виробляючи в ньому необхідні перетворення, узагальнювати інформацію.

Завершальним етапом роботи з текстом є вправи, які навчають елементам анотування і реферування.

Наприклад: а) передайте інформацію тексту, використовуючи дані кліше:

У тексті дається визначення (*чого?* ...)

Розглядається (*що?* ...)

Описується (*що?* ...)

У підсумку підкреслюється (*що?* ...)

Навчальний посібник може бути використано для роботи в аудиторії і для самостійної роботи студентів. Виконуючи завдання, студенти мають можливість порівнювати свою роботу з запропонованим варіантом в розділі «Ключі».

«Словник» - включає в себе термінологічну лексику.

На додаток до розробленого кафедрою навчального посібника з наукового стилю мовлення авторами складені діагностичні тести і контролюючі матеріали для роботи в Інтернет-просторі.

Мета застосування тестів – це контроль засвоєння невеликого фрагмента навчального матеріалу, рівня засвоєння лексичного матеріалу, розуміння змісту текстів.

Структура тестів передбачає пошук відповідей і виконання робіт відповідно до послідовно запропонованих вправ. За виконання кожного із завдань нараховується обумовлена кількість балів.

Після проведення роботи з сайтом викладачем проводиться, за протоколами відповідей, аналіз робіт студентів: виявляється не засвоєний студентами матеріал, на який необхідно звернути увагу при розробці наступних занять.

Апробована навчальна технологія викликає пізнавальну активність учнів, мотивує їх самостійну роботу по дисципліні і дає можливість дистанційно здійснювати керівництво нею.

Використання інформаційно-комунікативних технологій дозволяє організувати навчальну роботу в групі із залученням електронних ресурсів відповідно до професійних потреб студентів.

Таким чином, організація навчального процесу в Інтернет-середовищі дає можливість дистанційно керувати самостійною навчальною діяльністю студентів в Інтернет-просторі, забезпечує успішне засвоєння лекційного матеріалу за фахом, розвиває творчий потенціал та інтелектуальні здібності студентів, розширює рамки навчально-професійного спілкування.

Semenyuk L.M., Kazak A.E. (ONPU)

Education language specialty in the conditions of informatization of education